

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Museale collecties en de Erfgoedwet

Hoe we in Nederland met museale collecties omgaan, is vastgelegd in de *Erfgoedwet*. Deze brochure belicht onder meer het beschermen, overdragen, uitvoeren, beheren en financieren van roerend cultureel erfgoed.

Colofon

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
 Smallepad 5 | 3811 MG Amersfoort
 Postbus 1600 | 3800 BP Amersfoort
 033 – 421 7 421
www.cultureelerfgoed.nl

Infodesk

Voor al uw vragen: 033 – 421 7 456 of info@cultureelerfgoed.nl

Foto voor- en achterzijde en pag. 1: Mauritshuis, Den Haag – Fred Ernst
 Aan deze uitgave kunnen geen rechten worden ontleend.

Met kennis en advies geeft de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed de toekomst een verleden.

Museale collecties en de Erfgoedwet

Inhoud

Bescherming	pag. 1
Particulier initiatief bij behoud	pag. 2
Aanvaardingsplicht	pag. 3
Afstoting uit overheidsbezit	pag. 3
Invoer en uitvoer	pag. 4
Het beheer van de rijkscollectie	pag. 5
Financiering	pag. 7

Bescherming

De *Erfgoedwet* regelt de aanwijzing van cultureel erfgoed in privaatsbezit als beschermd erfgoed.

Doel en uitgangspunten

Een aanwijzing voorkomt dat belangrijke cultuurgoederen of verzamelingen in particulier bezit verloren gaan voor het Nederlandse cultuurbezit. Bij een aanwijzing wordt een zorgvuldige balans gezocht tussen het belang van de eigenaar van bijzonder roerend cultureel erfgoed en het behoud daarvan voor het Nederlandse cultuurbezit. Het register van beschermde cultuurgoederen en verzamelingen is beperkt van omvang en is in de loop der jaren slechts met mate gegroeid. De minister staat een terughoudend en passief aanwijzingsbeleid voor.

Criteria

Een cultuurgoed kan van bijzondere cultuurhistorische, wetenschappelijke betekenis of uitzonderlijke schoonheid zijn. Ook wordt het soms beschouwd als onvervangbaar en onmisbaar voor het Nederlandse cultuurbezit. Als het aan de genoemde criteria voldoet heeft de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de mogelijkheid het te behouden door het aan te wijzen als beschermd cultuurgoed. Op basis van dezelfde criteria is het mogelijk een verzameling aan te wijzen als een beschermd verzameling.

Spoedaanwijzing

De minister van Cultuur kan in noodgevallen een cultuurgoed dat als onvervangbaar en onmisbaar voor het Nederlandse cultuurbezit wordt beschouwd via een spoedprocedure aanwijzen als beschermd cultuurgoed. Hetzelfde geldt voor verzamelingen.

Rechten en plichten

Verplaatsing van een beschermd cultuurobject binnen en uit Nederland moet een eigenaar melden bij de Erfgoedinspectie. Bij uitvoer van een beschermd cultuurobject naar een bestemming buiten de Europese Unie is er bovendien in veel gevallen een uitvoervergunning van de Erfgoedinspectie vereist, via de Centrale Dienst voor In- en Uitvoer. Voor tijdelijke verplaatsing naar het buitenland moet de minister van Cultuur toestemming verlenen via de Erfgoedinspectie. De eigenaar van een beschermd cultuurobject kan in aanmerking komen voor een restauratiesubsidie van het Mondriaan Fonds.

Register beschermde cultuurobjecten

De minister van Cultuur houdt een register bij van de in de loop der jaren aangewezen beschermde cultuurobjecten en beschermde verzamelingen. Het register is openbaar, met uitzondering van de gegevens over de eigenaar en verblijfplaats van een beschermd cultuurobject.

Particulier initiatief bij behoud

Musea en particuliere kopers in Nederland kunnen dankzij de *Erfgoedwet* in contact komen met een eigenaar die een beschermd

Een van de beschermde cultuurobjecten: het portret van Jan Six door Rembrandt
FOTO WIKIPEDIA

Uitgangspunten van de erfgoedwet

De overheid heeft in de *Erfgoedwet* overzichtelijk vastgelegd hoe er met ons culturele erfgoed wordt omgegaan, wie daarbij welke verantwoordelijkheden heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend. Dat elk type erfgoed een eigen regime voor bescherming kent, doet recht aan de verschillen die er tussen de soorten erfgoed bestaan.

Via de *Erfgoedwet* legt de overheid de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het culturele erfgoed zo veel mogelijk bij de erfgoedzorgers zelf: musea, collectiebeheerders, archeologen, monumentenorganisaties, eigenaren en overheden. Daarmee spreekt de minister van Cultuur het vertrouwen uit dat de sector voldoende kennis, deskundigheid en betrokkenheid heeft om de zorg voor ons culturele erfgoed in de praktijk waar te maken.

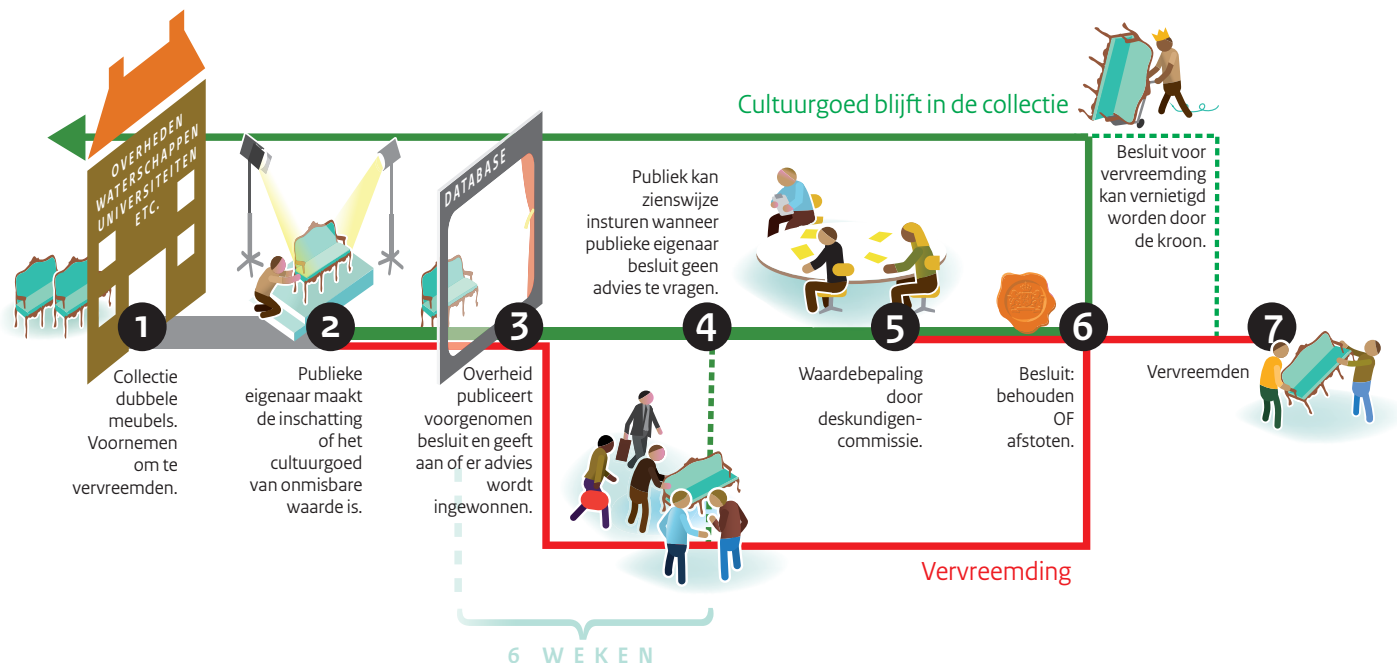
In de *Erfgoedwet* zijn enkele algemene uitgangspunten gehanteerd. Ten eerste zijn de beschermingsniveaus van eerdere, in deze wet geïntegreerde wetten ten minste gehandhaafd. In de tweede plaats worden, waar mogelijk, particuliere organisaties ingezet bij het behoud van het culturele erfgoed. Ten derde wordt er een redelijk evenwicht nagestreefd tussen de rechten van de eigenaar van cultureel erfgoed en de bescherming van het algemene belang dat zijn bezit vertegenwoordigt. Ten slotte zijn de internationale verplichtingen die Nederland op het gebied van cultureel erfgoed is aangegaan in de wet meegenomen.

cultuurobject aan een belangstellende in het buitenland wil verkopen. Daarna kunnen zij onderling onderhandelen over verkoop. Een ontwikkeling waarin particulieren initiatief tonen om beschermde cultuurobjecten aan te kopen is hiermee wettelijk ondersteund. De wetgever wil hiermee de betrokkenheid van particulieren, musea en fondsen bij het culturele erfgoed in Nederland stimuleren. De minister van Cultuur kan in het uiterste geval zelf het cultuurobject aankopen dat naar het buitenland verkocht dreigt te worden.

Procedure

De procedure ziet er als volgt uit: bij een dreigende verkoop van beschermde cultuurobjecten naar het buitenland publiceert de minister van Cultuur eventuele bedenkingen tegen het voorneemen in ieder geval in de Staatscourant. Na de publicatie kunnen mogelijke Nederlandse kopers zich gedurende een periode van zes weken melden bij de minister. Die geeft de getoonde interesse meteen door aan de eigenaar. De eigenaar bepaalt vervolgens zelf of hij ingaat op het aanbod van de kopers die zich hebben gemeld.

Vervreemding cultuurgooden in publiek bezit

Aanvaardingsplicht

De *Erfgoedwet* bevat een vangnet voor eigenaren van cultuurgooden die niet langer in staat zijn om zelf voor de cultuurgooden te zorgen, bijvoorbeeld bij sluiting van een museum. Dit kunnen cultuurgooden zijn die zich in Nederland bevinden, maar ook objecten die zich in het buitenland bevinden en tot het Nederlandse culturele erfgoed kunnen worden gerekend. Deze aanvaardingsplicht betreft een laatste redmiddel, waarmee voorkomen wordt dat belangrijk cultuurbezit verloren gaat, omdat niemand de zorg voor het beheer op zich neemt.

De Nederlandse Staat is verantwoordelijk voor een omvangrijke verzameling cultureel erfgoed, de 'rijkscollectie'. Het gaat om cultuurgooden van bijzonder belang waarvan de rijksoverheid eigenaar is of waarvan de zorg aan de rijksoverheid is toevertrouwd. De minister van Cultuur heeft de verplichting cultuurgooden toe te voegen aan de rijkscollectie in het geval een eigenaar geen geschikte partij heeft gevonden die bereid is om de zorg hiervoor over te nemen. Voorwaarde is wel dat het cultuurgooden zijn met een bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis of uitzonderlijke schoonheid, die als onvervangbaar en onmisbaar worden beschouwd voor het Nederlandse cultuurbezit. De eigenaar draagt de cultuurgooden kosteloos, zonder voorwaarden en onbezwaard over. Voor cultuurgooden is de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed het loket. Voor archieven heeft het Nationaal Archief deze functie. De minister heeft de mogelijkheid om de aangeboden cultuurgooden te weigeren

indien er onevenredig hoge of onbekende kosten verbonden zijn aan het beheer en behoud ervan.

Afstoting uit overheidsbezit

Het Rijk, provincies, gemeenten en andere publiekrechtelijke rechtspersonen zoals universiteiten en waterschappen zijn eigenaar van omvangrijke en waardevolle collecties. Onderdeel van goed collectiebeleid is een heldere regeling waarin een onderbouwde afweging wordt gemaakt over overdracht. Daarom is in de *Erfgoedwet* een concrete vervreemdingsprocedure opgenomen. Het inwinnen van het advies van een deskundigencommissie bij het overdragen van cultuurgooden die van grote waarde zijn voor het Nederlandse cultuurbezit zorgt voor een zorgvuldige procedure en een controleerbaar besluit.

Vervreemdingsprocedure

Wanneer een overheid of andere publiekrechtelijke rechtspersoon de intentie heeft een cultuurgood of collectie aan een ander in eigendom over te dragen wordt onderzocht of er een redelijk vermoeden bestaat dat het cultuurgood van bijzondere cultuurhistorische of wetenschappelijke betekenis is, en onvervangbaar en onmisbaar voor het Nederlandse cultuurbezit. Wanneer dit het geval is en het een voorgenomen vervreemding aan een andere partij dan een publiekrechtelijke rechtspersoon betreft, moet een commissie van onafhankelijke deskundigen om advies worden

Bij afstoten kan het om alle type cultuurgoederen gaan

gevraagd. Het advies geeft een oordeel over de culturele waarde van het cultuurgoed en de betekenis ervan voor het Nederlandse cultuurbezit. Om tot een oordeel te komen kan gebruik worden gemaakt van de waarderingsmethodiek *Op de museale weegschaal* van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De Museumvereniging richt de *Leidraad voor het afstoten van museale objecten* zodanig in dat deze in overeenstemming is met de *Erfgoedwet*.

Bekendmaking

Bekendmaken van een voorgenomen vervreemding van cultuurgoederen geldt als verplichting alleen voor het Rijk, de provincies en de gemeenten. Een voorgenomen besluit tot vervreemding van een cultuurgoed of verzameling maakt de overheid minimaal zes weken voordat het definitieve besluit wordt genomen bekend via de afstotingsdatabase van de Museumvereniging of www.overheid.nl. De bekendmaking bevat in elk geval een beschrijving van het cultuurgoed of de verzameling, een motivering van de voorgenomen vervreemding en de mededeling of er om advies zal worden gevraagd. Voor zover de overheid geen advies inwint, kan eenieder tot zes weken na de bekendmaking een zienswijze indienen over de vraag of het cultuurgoed van bijzonder belang is en onvervangbaar en onmisbaar voor het Nederlandse cultuurbezit. Hierbij kunnen lokale en regionale belangen worden ingebracht. Deze inbreng wordt beoordeeld en kan zo nodig leiden tot het alsnog inwinnen van advies van een deskundigencommissie.

Adviescommissie

Een overheid of publiekrechtelijke rechtspersoon kan een eigen adviescommissie samenstellen. De commissie moet voldoen

aan enkele minimale eisen die de onafhankelijkheid en deskundigheid van de adviescommissie waarborgen. Een daarvan is dat de commissie in ieder geval deskundigheid moet hebben met betrekking tot de specifieke eigenschappen van het betrokken cultuurgoed. Een voorbeeld van zo'n commissie is de zogenoemde beschermingswaardigheidscommissie binnen de Leidraad Afstoting Museale Objecten van de Museumvereniging. Het besluit over vervreemding van een cultuurgoed en de keuze voor de samenstelling en werkwijze van de adviescommissie zijn de verantwoordelijkheid van de betrokken publiekrechtelijke rechtspersoon.

Invoer en uitvoer

Nederland heeft zich aangesloten bij internationale verdragen die ons culturele erfgoed beschermen.

Invoer

Het is verboden om cultuurgoederen in Nederland in te voeren en te bezitten die afkomstig zijn uit bezet gebied waar een gewapend conflict aan de gang is of is geweest. Ook is het verboden om onrechtmatig uitgevoerde of gestolen cultuurgoederen in te voeren wanneer de verdragspartijen bij de UNESCO-verdragen 1954 en 1970 deze wettelijk hebben beschermd. Het betreft hier het *Verdrag inzake de bescherming van culturele goederen in geval van een gewapend conflict* en de *Overeenkomst inzake de middelen om onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van cultuurgoederen te verbieden en te verhinderen*.

Naast het betrekken van de standaardnormen voor het aantonen van de nodige zorgvuldigheid als de hoedanigheid van de partijen, de betaalde prijs en of er stappen zijn genomen die een redelijk handelend persoon onder die omstandigheid zou nemen, zijn voor deze cultuurgoederen de omstandigheden nog nader geconcretiseerd. Zo moet de bezitter of houder ook aan kunnen tonen dat hij de nodige zorgvuldigheid heeft betracht bij de aanschaf van het cultuurgoed. Voor handelaren en veilinghouders gelden aanvullende voorwaarden voor het aantonen van zorgvuldig handelen. De Erfgoedinspectie is aangewezen voor het toezicht op

Eerdere wetten

In de *Erfgoedwet* zijn de volgende eerdere wetten voor museale collecties geïntegreerd:

- *Wet tot behoud van cultuurbezit*
- *Wet verzelfstandiging rijksmuseumse diensten*
- *Regeling materieel beheer museale voorwerpen 2013*
- *Uitvoeringswet UNESCO-verdrag 1970 inzake onrechtmatige invoer, uitvoer of eigendomsoverdracht van cultuurgoederen*
- *Wet tot teruggave cultuurgoederen afkomstig uit bezet gebied*

In de Amalia van Solmsgalerij in het gebouw van de Eerste Kamer zijn schilderijen en banken uit de rijkscollectie te vinden

de verdragen en kan onder andere cultuuroederen veiligstellen die onrechtmatig het grondgebied van een andere verdragspartij hebben verlaten.

Uitvoer

Het verbod om zaken zonder toestemming van de minister van Cultuur buiten Nederland te brengen geldt voor beschermde cultuuroederen, onderdelen van rijksmonumenten en onrechtmatig opgegraven archeologische vondsten. Wanneer een voorwerp deel uitmaakt van een museum-, archief- of bibliotheekcollectie in openbaar bezit of van een kerkelijke verzameling is er toestemming van de eigenaar nodig alvorens een voorwerp buiten Nederland gebracht mag worden. Dat geldt ook voor cultuuroederen uit de collectie van door de minister van Cultuur aangewezen private instellingen. Er bestaan beperkingen bij uitvoer uit de Europese Unie voor cultuuroederen boven een bepaalde waarde en ouderdom. Zie voor meer informatie de brochure *Invoer en uitvoer cultuuroederen* en de website van de Erfgoedinspectie.

Het beheer van de rijkscollectie

De *Erfgoedwet* biedt waarborgen voor het behoud van de rijkscollectie, zodat ook toekomstige generaties kennis kunnen nemen van deze cultuuroederen. Het grootste deel van deze publieke verzameling is in beheer ondergebracht bij verzelfstandigde rijksmusea. Maar ook instellingen zoals ministeries, Hoge Colleges van Staat, uitvoerende diensten en Nederlandse ambassades beheren voorwerpen uit de rijkscollectie. Een fors deel beheert de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed. De dienst leent de

Beheer en behoud van de rijkscollectie

voorwerpen uit aan museale en andere instellingen door heel het land. De *Erfgoedwet* bevat één geheel aan globaal geformuleerde normen waaraan alle organisaties zich dienen te houden bij het beheer van museale cultuurobjecten van de Staat. Deze normen zijn uitgewerkt in de ministeriële *Regeling beheer rijkscollectie en subsidiëring museale instellingen*.

Uitgangspunten

Met de uniforme normen wil de minister van Cultuur de continuïteit in het beheer zeker stellen en daarmee het behoud van de rijkscollectie verzekeren. Voor alle beheerders geldt dezelfde resultaatverplichting, namelijk dat zij er zorg voor dragen dat het deel van de rijkscollectie dat zij beheren in goede staat is. Omdat de beheerders en de delen van de verzameling van elkaar verschillen, zijn de wettelijke normen algemeen verwoord. Gezien de professionaliteit van museale instellingen en het belang van zelfregulering in de museale sector is er zo veel mogelijk aansluiting gezocht bij de nationale en internationale normen die de musea zelf hebben ontwikkeld. Hierdoor representeren de beheernormen de praktijk en worden ze gedragen door de musea.

Verantwoordelijkheden

Iedere minister, ieder Hoog College van Staat en iedere andere beheerder is zelf direct verantwoordelijk voor dat deel van de rijkscollectie dat onder hem valt. De minister van Cultuur heeft hierin een coördinerende rol. Dat betekent dat een minister of Hoog College van Staat niet het beheer van zijn deel van de rijkscollectie kan beëindigen zonder overleg met de minister van Cultuur. Ook moet een minister met de minister van Cultuur in overleg treden als hij besluit om een instelling die een gedeelte van de rijkscollectie beheert niet meer te subsidiëren. Het behoud van de rijkscollectie kan dan namelijk in gevaar komen.

Passende omstandigheden voor het bewaren van historische stoelen

De normen

De wettelijke normen betreffen de volgende thema's: bewaaromstandigheden, registratie, veiligheidszorg, schade, toegankelijkheid en toezicht.

Bewaaromstandigheden

Beheerders van de rijkscollectie horen de museale cultuurobjecten onder passende omstandigheden te bewaren. Hierbij kan gedacht worden aan de juiste klimaat- en lichtcondities en een omgeving die vrij is van stof en andere vervuiling. Wat passend is, hangt sterk af van bijvoorbeeld de materialen waarvan de objecten zijn vervaardigd, de aard van de huisvesting en de mogelijkheden om het binnenklimaat te reguleren.

Passend kan ook gezien worden in relatie tot de historische, esthetische, wetenschappelijke of functionele waarde van het object. Een petroleumstel kan in de ene instelling deel uitmaken van een historisch interieur, door een andere zijn verzameld vanwege het ontwerp en in een derde worden gebruikt in de publieksactiviteit *Koken in grootmoeders tijd*. Wat passende bewaaromstandigheden zijn, zal in alle drie de gevallen verschillen.

Registratie

Systematische registratie is zowel voor museale als niet-museale beheerders een belangrijke voorwaarde om goed beheer te waarborgen. Een beheerder registreert digitaal gegevens zoals het inventarisnummer, de titel, een beschrijving, een afbeelding, de behorende instelling, de herkomst en de juridische status. Ook moeten de actuele standplaats en een omschrijving van de materiële conditie van het cultuurobject worden vastgelegd.

In de documentatie is veelal achtergrondinformatie te vinden die voor het beheer van cultuurobjecten relevant is. Te denken valt aan verwervingsdossiers, restauratie- en conserveringsverslagen en de documentatie van onderzoek naar de cultuurobjecten. Als deze informatie al niet in het geautomatiseerde registratiesysteem zelf is opgenomen – de scheidslijnen zijn niet altijd haarscherp te trekken – kan het registratiesysteem hiernaar verwijzen.

De *Erfgoedwet* volgt de museale sector in het streven naar duurzame digitale registratie en digitale toegankelijkheid. Dit gebeurt door de verschillende registraties van beheerders van de rijkscollectie aan te laten sluiten bij het systeem van de minister, Digitale Collectie Nederland genaamd. Daarmee wordt de registratie voor het publiek inzichtelijk gemaakt.

Veiligheidszorg

Goede en planmatige veiligheidszorg is essentieel bij duurzame collectiebeheer. Instellingen die delen van de rijkscollectie beheren, dienen maatregelen te treffen om diefstal, verlies, beschadiging of vernietiging van de cultuurobjecten te voorkomen. Bijvoorbeeld door een veiligheidsplan op te stellen om voorbereid te zijn op calamiteiten. Zie voor meer informatie de brochure *Risicoverdeling bij museale bruiklenen uit de rijkscollectie*.

Een schilderij uit de rijkscollectie op een ministerie

Schade

Voor het melden van schade aan of vermissing van voorwerpen uit de rijkscollectie bestaat een meldplicht. Veel musea maken voor het bijhouden van schade al gebruik van de Database Incidenten Cultureel Erfgoed. Om de belasting voor beheerders zo beperkt mogelijk te houden, voldoet een beheerder met een registratie van de schade in deze gegevensbank aan de verplichting tot het melden van schade.

Niet-museale beheerders dienen in overleg te treden met de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed indien een ingrijpende maatregel zoals restauratie wordt overwogen. Dit voorschrift is niet van toepassing op museale instellingen, omdat zij als professionele beheerders ervaring met deze werkzaamheden hebben en hoge maatstaven hanteren. De Rijksdienst kan wel in algemene zin aanwijzingen geven over de wijze waarop de restauratie dient plaats te vinden.

Toegankelijkheid

Het primaire belang van het beheer van de rijkscollectie is dat zij behouden blijft voor de toekomst. De rijkscollectie is echter een publieke verzameling, waarvan het wenselijk is dat deze waar mogelijk toegankelijk en zichtbaar is. In de musea zijn het de bezoekers en in rijksoverheidsgebouwen de werknemers, hun gasten en bezoekers die van deze collectie genieten. Door de toegankelijkheid te bevorderen kan het publiek kennismaken van de cultuuroederen.

Toezicht

Op basis van de *Erfgoedwet* vallen alle beheerders van de rijkscollectie of een verzameling waarvoor het Rijk verantwoordelijkheid heeft genomen rechtstreeks onder het toezicht van de Erfgoedinspectie. Als het behoud van een cultuuroed uit de rijkscollectie in het geding is, heeft de minister van Cultuur ook de mogelijkheid om in het uiterste geval direct in te grijpen en tijdelijk het beheer over te nemen.

Financiering

De minister van Cultuur kan een museale instelling belasten met de wettelijke taak om zorg te dragen voor het beheer van collecties. De instellingen met een wettelijke beheertaak krijgen voor de uitvoering van de beheertaak een structurele subsidie. Het doel van de regeling is het duurzame behoud van de rijkscollectie en van collecties die van nationaal belang worden geacht.

Musea met een wettelijke beheertaak

Continuïteit in de uitvoering van de wettelijke beheertaak is niet mogelijk zonder continuïteit in de financiering van het beheer. Zowel voormalige rijksmusea, musea die een deel van de rijkscollectie beheren als een aantal andere collecties die met de financiële steun van het Rijk tot stand zijn gebracht of onderhouden worden, krijgen van de minister van Cultuur de wettelijke beheertaak.

Een besluit waarmee een instelling wordt belast met de zorg voor het beheer bevat een omschrijving van de desbetreffende cultuuroederen. Als het daarbij om museale cultuuroederen van de Staat gaat, dan worden deze voor de periode waarop het besluit betrekking heeft automatisch in bruikleen gegeven aan de instelling met de beheertaak. Als het besluit cultuuroederen

Goede huisvesting is belangrijk in de zorg voor roerend cultureel erfgoed

Financieringsstroom van het ministerie van OCW

voor 29 via de Erfgoedwet aangewezen musea

Erfgoedwet

Toegewezen structurele financiering

- Beheer van de collectie
- Instandhouding van het museale gebouw

Vierjaarlijkse culturele basisinfrastructuur (BIS)

kan elk museum aanvragen

- Tentoonstellen
- Overige activiteiten zoals wetenschap en educatie

van andere eigenaren omvat, dan gelden bij het beheer hiervan dezelfde eisen als voor het beheer van de rijkscollectie.

Doelmatig beheer

Met de structurele subsidie wordt gewaarborgd dat deze musea in staat zijn hun collectie doelmatig te beheren, met inachtneming van de professionele normen die de museale sector heeft ontwikkeld. Onder de structurele financiering van beheer en behoud vallen dan ook onder meer huisvesting, klimaatbeheer, beveiliging, restauratie en registratie.

Huisvesting

Een groot deel van de rijkssubsidie voor musea bestaat uit de huur die deze instellingen betalen aan het Rijksvastgoedbedrijf. Goede huisvesting is een belangrijke voorwaarde voor musea bij de zorg voor de collectie en vormt een omvangrijk deel van de begroting. Het Rijksvastgoedbedrijf kan als eigenaar van de gebouwen de verantwoordelijkheid voor het onderhoud van de gebouwen overdragen aan de instellingen. De instellingen die zelf eigenaar zijn van het pand of die de verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het Rijksvastgoedbedrijf overnemen, krijgen een vergoeding.

Publieksactiviteiten

De bekostiging van museale publieksactiviteiten, zoals het tentoonstellen van de collectie, bruikleenverkeer en educatie, valt buiten de structurele financiering van beheer en behoud. Voor deze publieksactiviteiten kunnen musea met een wettelijke beheertaak subsidie aanvragen via de vierjaarlijkse cyclus van de culturele basisinfrastructuur. Bij deze aanvraag kunnen instellingen zich volledig richten op hun publiekstaken zonder de zorg of er voldoende middelen voor beheer beschikbaar komen. Zo worden innovatie en ondernemerschap gestimuleerd. Ook kan er in de subsidieverlening rekening worden gehouden met de diversiteit van musea.

De Erfgoedwet is de eerste overkoepelende Nederlandse wet voor museale objecten, musea, monumenten en archeologie op het land en onder water. Overzichtelijk is vastgelegd hoe met ons cultureel erfgoed wordt omgegaan, wie welke verantwoordelijkheden heeft en hoe het toezicht daarop wordt uitgeoefend.